

Studia wspólne na Uniwersytecie Warszawskim: krok po kroku

Dlaczego warto tworzyć wspólne kierunki studiów z partnerami zagranicznymi?

Wspólne programy studiów (*joint programmes*) od lat stanowią strategiczne narzędzie internacjonalizacji, integracji edukacyjnej, zwiększania prestiżu uczelni oraz innowacji. Są one centralnym elementem rozwoju Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego – od ponad dwóch dekad wspierane są przez prestiżowy program Erasmus Mundus Joint Masters, dedykowany finansowaniu tego typu współpracy.

W ostatnich latach wspólne programy zyskały jeszcze większe znaczenie jako fundament edukacji europejskiej. Odgrywają kluczową rolę w działalności sojuszy uniwersytetów europejskich (*European Universities alliances*), a także stanowią podstawę nowej, priorytetowej inicjatywy – wprowadzenia znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski” (*European Degree Label*), która w przyszłości może doprowadzić do powstania wspólnego europejskiego dyplomu (*European Degree*).

Czym jest wspólny kierunek studiów?

- Opracowany wspólnie przez konsorcjum składające się z co najmniej dwóch uczelni,
- Wspólnie zaprojektowany program studiów - taki, który nie mógłby istnieć bez współpracy uczelni partnerskich,
- Posiadający wspólną rekrutację i zakończony wydaniem wspólnego dyplomu (*joint degree/joint diploma*, pojedynczy dokument wydany przez jedną uczelnię w imieniu całego konsorcjum) lub odrębnych dyplomów (*double/multiple degree*, dwa lub więcej dyplomy wydane przez uczelnie partnerskie),
- Zarządzany wspólnie – z podziałem obowiązków między uczelniami,
- Akredytowany w każdym z państw partnerskich.

Definicja wspólnego programu studiów [Europejskiego Rejestru Instytucji Działających na rzecz Zapewniania Jakości w Szkolnictwie Wyższym \(EQAR\)](#):

Joint programmes are understood as an integrated curriculum coordinated and offered jointly by different higher education institutions from EHEA countries, and leading to double/multiple degrees or a joint degree.

Rodzaje wydawanych dyplomów

Po ukończeniu wspólnego programu studenci mogą otrzymać:

- Wspólny dyplom (*joint degree/joint diploma*): jeden dokument uznawany i mający moc prawną we wszystkich państwach uczestniczących w programie,
- Odrębne dyplomy ukończenia studiów wspólnych (*double/multiple degree*): odrębne dyplomy wydane przez każdą uczelnię partnerską, ważne tylko gdy są przedstawiane łącznie.

Definicje EQAR:

Double/multiple degrees: Separate degrees awarded by higher education institutions offering the joint programme attesting the successful completion of this programme (if two degrees are awarded by two institutions, this is a 'double degree').

Joint degree: A single document awarded by higher education institutions offering the joint programme and nationally acknowledged as the recognised award of the joint programme.

Oba typy dyplomów potwierdzają ukończenie wspólnego programu i odzwierciedlają międzynarodowy, partnerski charakter ścieżki akademickiej studenta.

Dlaczego wspólne programy są ważne – korzyści

Dla kadry akademickiej, studentów i instytucji wspólne studia oferują wiele możliwości, takich jak:

- Innowacyjny program nauczania: możliwość stworzenia programu, który może istnieć tylko dzięki współpracy uczelni,
 - Zintegrowana mobilność: studenci mogą bezproblemowo przemieszczać się między uczelniami, co wzbogaca ich doświadczenie edukacyjne,
 - Współpraca międzynarodowa: pogłębienie partnerstw i integracji edukacyjnej, z korzyścią dla kadry i studentów,
 - Przewaga konkurencyjna: zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (EHEA), jak i poza nim,
 - Możliwości finansowania: dostęp do prestiżowych środków unijnych, takich jak Erasmus Mundus,
 - Szersza baza studentów: przyciąganie studentów zagranicznych i większej liczby kandydatów, zwłaszcza w ramach programów Erasmus Mundus,
 - Rozwój naukowy: więcej możliwości rozwoju kariery akademickiej dzięki współpracy międzynarodowej.
-

Kluczowe elementy sukcesu

Aby z powodzeniem utworzyć wspólny program studiów, niezbędne są:

- Dobrze zaplanowane ścieżki mobilności: jasne zasady przemieszczania się studentów między uczelniami partnerskimi,
- Silne wsparcie instytucjonalne: zaangażowanie zarówno ze strony administracji centralnej, jak i wydziałowej,
- Zaangażowanie i elastyczność: gotowość uczelni do dostosowania się do wymogów wspólnego programu,
- Skuteczna koordynacja: jedna z uczelni powinna przejąć rolę lidera i koordynatora,

- Prosta struktura: szczególnie na początku warto utrzymać prostotę ścieżek mobilności i konstrukcji programu,
 - Motywacja: wszyscy partnerzy muszą być głęboko zaangażowani – wspólne programy wymagają czasu, zasobów i silnych relacji.
-

Ważne kwestie do rozważenia przed rozpoczęciem

Tworzenie wspólnego programu wymaga uważnego rozważenia następujących kwestii:

- Czas i zasoby: czy jednostka ma wolne zasoby w kadrze nauczycieli akademickich oraz pracowników administracyjnych ?
 - Uczelnie partnerskie: które instytucje powinny być zaangażowane, współpracę ilu partnerów da się skutecznie skoordynować? Kto powinien mieć rolę lidera?
 - Tworzenie nowego wspólnego programu i akredytacja: jakie są procedury utworzenia i akredytacji dla wspólnego programu w każdym z państw? Jakie są wymagania, harmonogram, jak można to zsynchronizować?
 - Grupa docelowa: kto skorzysta na programie? Czy jest on zaprojektowany dla określonej grupy?
 - Wartość dodana: czym program odróżnia się od innych, podobnych programów już oferowanych? Zwłaszcza istotne w kontekście programów Erasmus Mundus.
 - Rodzaj dyplomu: Czy planujesz wydawać wspólny dyplom czy dyplomy odrębne?
 - Ścieżki mobilności: jak będzie wyglądała mobilność studentów między uczelniami i jak będzie zarządzana?
-

Procedura tworzenia nowego wspólnego kierunku studiów na UW

Uniwersytet Warszawski korzysta z tzw. autonomii programowej, tzn. jest zwolniony z obowiązku uzyskiwania zgody odpowiedniego Ministra na otwarcie nowego kierunku studiów, zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dalej: PSWiN), art. 53 ust. 7. Dlatego w większości przypadków na UW stosuje się **wyłącznie wewnętrzną procedurę akredytacyjną tworzonego kierunku studiów wspólnych**.

Każdy **wspólny kierunek studiów** musi być akredytowany jako **nowy kierunek studiów**, a więc musi zostać zatwierdzony przez Senat uczelni (art. 28 ust. 1 pkt 11 PSWiN). Podstawę prowadzenia wspólnego programu studiów stanowi **umowa konsorcjum/umowa partnerska** (*consortium agreement* lub *partnership agreement*) podpisana przez wszystkie uczelnie partnerskie (art. 60 PSWiN).

Na UW procedura wewnętrznej akredytacji nowych kierunków studiów została określona w **zarządzeniu nr 71 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 9 kwietnia 2020 r. ([Monitor UW 2020 r. poz. 156 z późn. zm.](#))**. Paragraf 11 odnosi się do tworzenia wspólnych programów studiów i opisuje elementy, które muszą znaleźć się w umowie konsorcjum. Należy pamiętać, że dokument ten stanowi podstawę prawną do prowadzenia wspólnego kierunku studiów.

Procedura krok po kroku

Uwaga: Wszelkie informacje na temat wewnętrznych procedur dotyczących projektowania kształcenia na I i II stopniu studiów znajdują się na stronie Biura Innowacji Dydaktycznych pod [tym linkiem](#). W przypadku przygotowywania **wspólnego kierunku studiów** dopuszcza się prowadzenie postępowania **poza terminami określonymi w zarządzeniu nr 71**.

Procedura utworzenia nowego programu studiów może zostać zainicjowana przez następujące podmioty:

1. Rektora i/lub
2. Uniwersytecką Radę ds. Kształcenia (URK) i/lub
3. Radę Dydaktyczną jednostki i/lub
4. grupę co najmniej 15 nauczycieli akademickich zatrudnionych w UW jako podstawowym miejscem pracy.

Podmioty te będą określane jako **wnioskodawcy**. W przypadku **wspólnych kierunków studiów** zwykle inicjatorem jest rada dydaktyczna danej jednostki.

1. Przygotowanie opisu koncepcji kształcenia wspólnego kierunku studiów

- Wzór Opisu Koncepcji Kształcenia oraz wytyczne dostępne są na stronie: <https://bid.uw.edu.pl/studia-i-i-ii-stopnia/> (dostępne w języku polskim).
- Złożony dokument jest sprawdzany formalnie przez **Biuro Innowacji Dydaktycznych (BID)**, a następnie przekazywany do opinii **Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia (URK)**.
- **Uwaga:** w celu przyspieszenia procesu, szczególnie przy składaniu wniosku w naborze na projekty Erasmus Mundus Joint Masters, zaleca się **jak najszybsze złożenie opisu koncepcji kształcenia wraz z wnioskiem EMJM** (na etapie tworzenia lub już po złożeniu) oraz **projektem umowy konsorcjum**. Po uzyskaniu pozytywnej opinii URK, uznaje się pierwszy etap oceny wewnętrznej za zakończony. **Rekomendacja Zespołu ds. studiów wspólnych i programów podwójnego dyplomu: ten etap powinien zostać przeprowadzony przed złożeniem wniosku w konkursie Erasmus Mundus Joint Masters. Należy pamiętać, że po uzyskaniu finansowania z Komisji Europejskiej, tj. po zaakceptowaniu przez ewaluatorów wniosku projektowego, nie będzie można wprowadzać zmian do planowanego programu studiów.** W momencie przyznania finansowania wszystko, co zostało opisane we wniosku, powinno odpowiadać całkowicie informacjom w dokumentach akredytacyjnych na UW oraz informacjom w umowie konsorcjum.

2. Ocena Opisu Koncepcji Kształcenia przez URK

- Po uzyskaniu pozytywnej opinii URK wyznaczany jest ekspert wspierający przygotowanie wniosku o utworzenie nowego programu studiów.
- **Uwaga:** Warto skorzystać z pomocy eksperta wspierającego, co może znacząco przyspieszyć dalszą ocenę przez Komisję Senacką.

3. Przygotowanie wniosku o utworzenie wspólnego kierunku studiów na UW

- Wniosek przygotowywany jest z udziałem ekspertów z BID i URK. Po pozytywnej weryfikacji formalnej przez BID, trafia do oceny przez **Komisję Senacką ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia** oraz URK.
- Do wniosku należy dołączyć:
 - opinię rady samorządu studenckiego jednostki;
 - uchwałę rady dydaktycznej (jeśli to ona jest wnioskodawcą).
- Jeśli program będzie prowadzony **w całości w języku angielskim**, należy złożyć dwa dokumenty:
 - wniosek w języku polskim;
 - tłumaczenie **Części I** wniosku o utworzenie kierunku studiów.
- Wzory wniosków są dostępne na stronie: <https://bid.uw.edu.pl/studia-i-ii-stopnia/> (w języku polskim i angielskim).
- **Uwaga:** w przypadku kierunku studiów wspólnych ewaluacji i ocenie podlega **cały program oferowany przez całe konsorcjum**, a nie tylko część prowadzona na UW.

4. Po uzyskaniu pozytywnych opinii URK i Komisji Senackiej ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia, Senat UW podejmuje uchwałę o utworzeniu wspólnego programu studiów.

5. Na tej podstawie wydawane jest zarządzenie Rektora o utworzeniu nowego kierunku studiów.

- **Uwaga:** Program musi być formalnie utworzony (zgodnie z powyższą procedurą) **przed** rozpoczęciem **wspólnej rekrutacji przez konsorcjum** – nawet jeśli pierwsi studenci będą studiować na UW dopiero na drugim roku studiów I czy II stopnia i nie przyjadą do Polski wcześniej. Data wydania zarządzenia Rektora musi wyprzedzać rozpoczęcie rekrutacji.

Struktura uproszczonego wniosku o utworzenie wspólnego programu (z zagranicznymi partnerami) nie wymaga określenia:

- 5% punktów ECTS realizowanych jako przedmioty ogólnouniwersyteckie;
 - 5 punktów ECTS z dziedziny nauk społecznych lub humanistycznych;
 - 30% ECTS jako przedmioty do wyboru;
 - szczegółowej liczby godzin dla każdego przedmiotu;
 - sposobów weryfikacji efektów uczenia się dla konkretnych kursów.
-

Zmiany w programie prowadzonego wspólnego kierunku studiów

Wszelkie zmiany, w tym zmiany w programie kształcenia, muszą przejść podobną procedurę jak utworzenie nowego programu, ale w skróconej formie:

- Wniosek o zmianę programu studiów przekazywany jest do BID.

- Do wniosku należy dołączyć opinię samorządu studenckiego oraz uchwałę rady dydaktycznej.
 - Po sprawdzeniu formalnym, BID przekazuje wniosek do Senackiej Komisji ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia oraz URK.
 - Po uzyskaniu pozytywnej opinii, program studiów zatwierdza Senat UW.
 - Jeśli program prowadzony jest w całości w języku angielskim, należy przygotować:
 - wniosek o zmiany (po polsku)
 - tłumaczenie **Części II** wniosku o zmiany w programie studiów
 - Szablony wniosków: <https://bid.uw.edu.pl/studia-i-i-ii-stopnia/>
-

Erasmus Mundus Design Measures i Erasmus Mundus Joint Masters: tworzenie i prowadzenie zintegrowanych studiów magisterskich w ramach inicjatywy Erasmus+

Erasmus Mundus Joint Masters

Program Erasmus Mundus Joint Masters (EMJM) to inicjatywa Komisji Europejskiej mająca na celu promowanie doskonałości w szkolnictwie wyższym i wspieranie umiędzynarodowienia studiów drugiego stopnia. Program pozwala na tworzenie wspólnych kierunków studiów realizowanych przez konsorcja uczelni z różnych państw, z naciskiem na mobilność studentów i wysoką jakość kształcenia.

Główne cele EMJM to: wdrażanie innowacyjnych programów nauczania, umożliwianie studentom studiowania w co najmniej dwóch różnych państwach, promowanie współpracy akademickiej pomiędzy instytucjami oraz wspieranie uczelni w zakresie rozwoju struktur zarządzania międzynarodowymi programami studiów.

W ramach projektu konsorcjum powinno składać się z **minimum trzech uczelni** z trzech różnych państw UE lub państw programu Erasmus+. Możliwy jest także udział partnerów z państw trzecich. Program studiów musi być opracowany wspólnie przez uczelnie, a dyplomy mogą mieć formę wspólnego dyplomu (*joint degree*) lub osobnych dyplomów (*double/multiple degree*), w zależności od liczby i rodzaju partnerów.

Kluczowe elementy projektu to: zdefiniowane ścieżki mobilności (*mobility tracks*), wspólne kryteria rekrutacji, system stypendialny oraz zintegrowane zarządzanie jakością programu. Niezbędne jest również przygotowanie szczegółowego budżetu i draftu umowy konsorcjum/umowy partnerskiej między uczelniami.

Prace nad wnioskiem powinny rozpocząć się wiosną lub latem roku poprzedzającego ogłoszenie naboru (patrz: przykładowy harmonogram prac poniżej). Na tym etapie ustala się liczbę partnerów, ścieżki mobilności, strukturę programu oraz rodzaj wydawanego dyplomu. Prace trwają w oparciu o zasady zawarte w aktualnym przewodniku po programie, dostępnym na stronie Komisji Europejskiej ([link do przewodnika z 2025 roku](#)).

Komisja Europejska zazwyczaj ogłasza nabór na programy Erasmus Mundus pod **koniec listopada każdego roku**. Czas składania wniosków zazwyczaj wypada w **lutym**.

Jesienią i zimą powinna trwać intensywna praca nad pisanem wniosku, opracowywaniem programu studiów, budżetem i projektem umowy partnerskiej.

Po zapoznaniu się z dokumentacją konkursową oraz założeniami w uaktualnionym przewodniku po programie na rok złożenia wniosku, jednostki UW powinny do **15 grudnia** przekazać informację o zamiarze aplikowania do BWZ UW na [WNIOSKU](#).

W **styczniu** powinny zakończyć się prace nad wnioskiem. Rejestracja w systemie [EU Funding & Tenders](#) jest niezbędna na tym etapie. Koordynator programu wypełnia formularze aplikacyjne (części A, B, C), gromadzi załączniki (akredytacja, draft umowy partnerskiej, DOH – *Declaration of Honour*).

Application Form – Part A, B, C

- **Część A:** Dane administracyjne instytucji, konsorcjum, budżet.
- **Część B:** Opis techniczny projektu – cele, metodologia, zarządzanie, jakość.
- **Część C:** Specyficzne informacje dotyczące EMJM – mobilność, dyplomy, akredytacja.

Proof of Accreditation

- Dokument potwierdzający, że jednostka UW posiada akredytację albo tego kierunku studiów wspólnych, z którym aplikuje o środki, albo już istniejącego kierunku z tej samej/pokrewnej dziedziny prowadzonego w języku angielskim.
- U partnerów może to być decyzja ministerstwa, certyfikat uczelni lub wpis do rejestru programów.
- Na UW wsparciem w przygotowaniu Proof of Accreditation zajmuje się Zespół ds. studiów wspólnych i programów podwójnego dyplomu – prosimy o kontakt w tej sprawie (joint.studies@uw.edu.pl).

Draft Partnership Agreement

- Projekt umowy partnerskiej/umowy konsorcjum między uczelniami partnerskimi.
- Określa role, obowiązki, zasady finansowe, zarządzanie programem.
- Niezbędne elementy umowy partnerskiej/konsorcjum na UW określają wewnętrzne regulacje, patrz niżej punkt "Umowa konsorcjum/umowa partnerska".

Declaration of Honour (DOH)

- Oświadczenie podpisane przez koordynatora projektu.
- Potwierdza zgodność z zasadami programu, brak konfliktu interesów, prawdziwość danych.

Do **5 lutego** przeprowadzana jest weryfikacja formalna: sprawdzenie poprawności danych UW, podpisów i zgodności z wymaganiami programu.

Luty: złożenie wniosku w systemie.

Latem ogłaszane są wyniki naboru, a uczelnie podpisują umowy grantowe i partnerskie.

Najważniejsze do zdefiniowania przy pisaniu wniosku EMJM:

- Ścieżka/ścieżki mobilności (*mobility tracks*)
- Ramowe zasady wspólnej rekrutacji (zwłaszcza wymagane dokumenty, potwierdzenie znajomości języka)
- Kryteria przyjęcia na program (*joint admissions criteria*)
- Kwestie wizowe
- Maksymalna liczba miejsc i podział studentów pomiędzy partnerów
- Rodzaj nadawanego tytułu
- Rodzaj wydawanego dyplomu (dyplom wspólny/*joint degree*, dyplomy odrębne *double/multiple degrees*)
- Proces tworzenia oraz akredytacji programu (wewnętrzny/zewnętrzny)
- Projekt umowy partnerskiej/konsorcjum
- Projekt umowy studenckiej
- Finanse konsorcjum - budżet projektu, czesne i inne opłaty za studia, sposoby uiszczania opłat
- Ubezpieczenie dla studentów
- Strona internetowa programu

Erasmus Mundus Joint Masters (EMJM) – praktyczne informacje

- Forma studiów: Programy są wspólnie projektowane i realizowane przez min. 3 uczelnie z 3 różnych państw, z czego co najmniej 2 muszą być z UE lub państw stowarzyszonych z programem Erasmus+.
- Typ dyplomu: Studenci otrzymują dyplom wspólny (*joint degree*) lub wielokrotny (*multiple degrees*) – zależnie od struktury konsorcjum.
- Czas trwania projektu: 74 miesiące (6 lat akademickich obejmujących co najmniej 4 edycje programu studiów)
- Budżet projektu: prawie 5 milionów euro
- Czas trwania programu studiów: 1–2 lata akademickie (90 lub 120 punktów ECTS; uwaga! na UW minimalna wymagana liczba semestrów to 3 oraz 90 punktów ECTS dla studiów II stopnia).
- Mobilność: Obowiązkowa fizyczna mobilność w co najmniej dwóch państwach programu, różnych od państwa zamieszkania studenta w momencie aplikacji. Okres mobilności musi odpowiadać nakładowi pracy wynoszącemu co najmniej jeden semestr akademicki (30 punktów ECTS lub inny odpowiednik).

Wymagania dla instytucji i konsorcjum

Konsorcjum:

- Min. 3 uczelnie wyższe jako partnerzy pełnoprawni.
 - Co najmniej 2 z państw programu (UE lub stowarzyszonych).
 - Uczelnie muszą posiadać Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE).
 - Program musi być w pełni akredytowany przed rozpoczęciem naboru studentów.

Wnioskodawca:

- Koordynatorem może być uczelnia z państwa programu.
- Partnerami mogą być także instytucje spoza UE (np. z państw trzecich), ale nie jako koordynatorzy.

Studenci:

- Muszą posiadać dyplom studiów pierwszego stopnia.
- Aplikują bezpośrednio do konsorcjum prowadzącego wybrany program.
- Mogą ubiegać się o pełne stypendium, które pokrywa czesne, koszty podróży, ubezpieczenie i miesięczne utrzymanie.

Finansowanie:

- Dla instytucji:
 - Dofinansowanie na przygotowanie i realizację programu (74 miesiące).
 - Środki na zarządzanie, promocję i mobilność.
 - Środki przeznaczone na zapewnienie wysokiej jakości programu mogą obejmować: Opracowanie i wdrożenie mechanizmów monitorowania i ewaluacji projektu; audyty jakościowe, szkolenia kadry akademickiej i administracyjnej; działania na rzecz zapewnienia spójności akademickiej i zgodności z europejskimi standardami kształcenia; wymianę dobrych praktyk między partnerami
- Dla studentów:
 - Stypendium do ok. 46 000 EUR na cały okres studiów.
 - Pokrycie kosztów czesnego, podróży, relokacji i utrzymania.

Źródła i przewodniki

[Instrukcja przygotowania wniosku EMJM \(dla instytucji\)](#)

[Oficjalna strona Erasmus Mundus Joint Masters \(dla studentów\)](#)

Erasmus Mundus Design Measures

EMDM to **inicjatywa przygotowawcza**, która umożliwi uczelniom wyższym zaprojektowanie nowego, zintegrowanego programu studiów magisterskich o charakterze międzynarodowym. To swoisty „fundusz na pomysł” – uczelnia otrzymuje środki, by zbudować fundamenty przyszłego programu Erasmus Mundus Joint Master (EMJM), choć **nie ma obowiązku późniejszego aplikowania o EMJM**.

Program powstał z myślą o instytucjach, które mają **ambicję stworzenia wspólnego kierunku studiów**, ale potrzebują czasu, zasobów i przestrzeni na jego przemyślane zaprojektowanie.

Główne cele EMDM:

- **Wzmocnienie umiędzynarodowienia** w szkolnictwie wyższym
- **Zachęcenie do współpracy** między uczelniami z różnych państw
- **Projektowanie innowacyjnych programów** nauczania na poziomie studiów drugiego stopnia
- **Ułatwienie powstania konsorcjów** gotowych do realizacji wspólnych studiów

Kto może aplikować?

Wnioskodawcą może być **instytucja szkolnictwa wyższego z państwa programu Erasmus+** (UE lub stowarzyszony). Choć projekt może angażować wiele uczelni, umowę

grantową podpisuje tylko jedna – tzw. **mono-beneficjent**. Pozostali partnerzy są opisywani w dokumentacji, ale nie otrzymują bezpośredniego finansowania. Całym budżetem zarządza jedna instytucja – to ona składa wnioski, otrzymuje środki i dokonuje rozliczenia projektu. Niemniej jednak, w ramach budżetu mogą być finansowane działania realizowane przez partnerów, takie jak np. koszty podróży czy udział w wydarzeniach projektowych.

Co obejmuje projekt EMDM?

W ciągu **15 miesięcy** uczelnia (lub konsorcjum) ma za zadanie:

- Zbudować koncepcję wspólnego programu studiów
- Określić strukturę konsorcjum i podział ról
- Zaplanować ścieżki mobilności studentów
- Przygotować **Draft Partnership Agreement** – projekt umowy między uczelniami
- Opracować **Draft Student Agreement** – projekt umowy ze studentem
- Zdefiniować politykę dyplomów (joint/multiple degree)
- Zaplanować promocję i rekrutację studentów
- Określić wspólne zasady rekrutacji, oceny i monitorowania

Finansowanie

Każdy projekt EMDM otrzymuje **ryczałtową dotację w wysokości 60 000 EUR**. Środki te mają pokryć koszty związane z:

- Spotkaniami roboczymi partnerów
- Konsultacjami akademickimi
- Opracowaniem dokumentacji projektowej
- Tłumaczeniami, analizami, ekspertyzami
- Działaniami promocyjnymi i organizacyjnymi
- Kosztami osobowymi związanymi z realizacją działań projektowych (np. wynagrodzenia, honoraria, czas pracy zespołu)

Harmonogram

- **Prace nad wnioskiem** powinny rozpocząć się wiosną (kwiecień-maj) lub latem (czerwiec-lipiec) roku poprzedzającego ogłoszenie naboru.
- Komisja Europejska zazwyczaj ogłasza nabór na programy Erasmus Mundus pod **koniec listopada każdego roku**. Czas składania wniosków wypada w **lutym**.
- Po zapoznaniu się z dokumentacją konkursową oraz założeniami w uaktualnionym przewodniku po programie na rok złożenia wniosku, jednostki UW powinny przekazać do **15 grudnia** informację o zamiarze aplikowania do BWZ UW na [WNIOSKU](#).
- W **styczniu** powinny zakończyć się prace nad wnioskiem. Rejestracja w systemie [EU Funding & Tenders](#) jest niezbędna na tym etapie.
- **Do 5 lutego** przeprowadzana jest weryfikacja formalna: sprawdzenie poprawności danych UW, podpisów i zgodności z wymaganiami programu.
- **Luty**: złożenie wniosku w systemie.
- **Lato (lipiec/sierpień)** – ogłoszenie wyników.
- **Jesień (wrzesień/październik)** – podpisanie umowy i rozpoczęcie projektu.

Efekt końcowy

Po zakończeniu projektu uczelnia (lub konsorcjum) powinna dysponować:

- Gotowym projektem programu studiów drugiego stopnia
- Zdefiniowaną strukturę zarządzania programem i konsorcjum
- Projektami umów partnerskich i studenckich
- Strategią promocji i rekrutacji
- Fundamentem do aplikowania o EMJM – choć nie jest to obowiązkowe

Dokumenty aplikacyjne

Wniosek składa się z trzech części:

- **Part A** – dane administracyjne (instytucja, kontakt)
- **Part B** – opis techniczny projektu (cele, działania, rezultaty)
- **Part C** – Detailed Budget Table → Tabela budżetowa z podziałem ryczałtowej kwoty (60 000 EUR) → Wskazanie instytucji koordynującej, nazwa pakietu roboczego, zakres działań

Źródła i przewodniki

[Oficjalna strona programu Erasmus Mundus Design Measures](#)

[Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – informacje o EMDM](#)

[Prezentacja programu EMDM 2025](#)

Przykładowy harmonogram prac nad tworzeniem nowego kierunku studiów wspólnych i prac nad projektem Erasmus Mundus Joint Masters (EMJM)

W przypadku aplikowania o finansowanie **EMJM** należy pamiętać, że obowiązują niejako **dwa harmonogramy**, których powinno się przestrzegać:

Przykładowy harmonogram prac nad złożeniem wniosku projektowego EMJM

- **Marzec-sierpień 2024** – rozpoczęcie prac nad koncepcją programu - im wcześniej rozpoczną się ustalenia i praca nad programem tym lepiej! Na tym etapie należy skupić się na ustaleniu składu konsorcjum (ostateczna liczba partnerów), kto będzie liderem, ustaleniu ścieżek mobilności, określeniu rodzaju wydawanego dyplomu, sporządzeniu wstępnej listy oferowanych przedmiotów wraz z punktami ECTS i efektami uczenia się, sporządzeniu profilu absolwenta i przeanalizowaniu potrzeb (needs analysis) dotyczących planowanego kierunku, określeniu wymogów do przyjęcia kandydata na studia, przygotowaniu listy partnerów stowarzyszonych (associated partners) etc.

- **Wrzesień–grudzień 2024** – prace nad pisaniem wniosku i gotowy projekt: ukończony program studiów, zaplanowane ścieżki mobilności, draft umowy partnerskiej, zaplanowany i rozpisany budżet projektu.
- **Uwaga:** Listopad 2024 - w okolicach końcówki listopada zazwyczaj **Komisja Europejska ogłasza nabór na kolejną edycję programów Erasmus Mundus: Design MEasures i Joint Masters**. Należy zapoznać się bardzo dokładnie z dokumentacją konkursu, w tym przewodnikiem programowym, wzorami wniosków oraz listą niezbędnych załączników!
- **Do 15 grudnia** jednostki UW powinny przesłać informację o zamiarze aplikowania w konkursie do BWZ UW.
- **Styczeń 2025** - prace nad wnioskiem powinny być zakończone, wszystkie załączniki skompletowane. Można pozostawić 2 tygodnie czasu na ostatnie poprawki.
- **Do 5 lutego** przeprowadzana jest weryfikacja formalna: sprawdzenie poprawności danych UW, podpisów i zgodności z wymaganiami programu.
- **Luty 2025** – złożenie wniosku (zazwyczaj termin składania wniosków jest w lutym każdego roku).
- **Lato 2025 (lipiec/sierpień)** – wyniki naboru; podpisanie umowy grantowej i umowy partnerskiej.
- **Jesień 2025 – wiosna 2026** – rekrutacja prowadzona na poziomie konsorcjum (kandydaci spoza UE i kandydaci z UE).
- **Wrzesień/październik 2026** – pierwsza kohorta studentów rozpoczyna studia na wspólnym kierunku studiów zgodnie z programem i wybranymi ścieżkami mobilności.

Przykładowy harmonogram procesu tworzenia nowego kierunku studiów wspólnych na UW

- **Jesień–grudzień 2024** – na tym etapie prac nad wnioskiem EMJM:
 - **Opis koncepcji kształcenia** powinien być już złożony do BID i przekazany do URK
 - Do opisu koncepcji kształcenia należy dołączyć - w miarę możliwości i etapu prac – wniosek EMJM oraz projekt umowy konsorcjum
- **Luty 2025** – przed złożeniem wniosku EMJM zalecane jest uzyskanie pozytywnej opinii URK
 - Dzięki temu można uznać, że zaproponowana koncepcja kształcenia i wstępny program został wstępnie zatwierdzony wewnętrznie i nie wymaga większych zmian
 - Dlaczego to ważne? Po uzyskaniu pozytywnej decyzji o finansowaniu projektu z Komisji Europejskiej nie jest możliwe wprowadzenie większych zmian do programu studiów, opisanego we wniosku oraz w umowie konsorcjum.
 - Jeżeli po złożeniu wniosku w konkursie EMJM na UW pojawią się duże wątpliwości i uwagi dotyczące zaproponowanego programu studiów, to niemożliwe będzie ich wprowadzenie do programu. Grozić to może brakiem pozytywnej decyzji o utworzeniu nowego kierunku wspólnego oraz niemożliwością realizacji projektu EMJM nawet w przypadku uzyskania pozytywnej decyzji o finansowaniu projektu!
- **Lato 2025** – wyniki naboru; podpisanie umowy grantowej i umowy konsorcjum

- W tym czasie program powinien przejść pełną procedurę wewnętrzną dot. tworzenia nowych kierunków studiów wspólnych i zostać zatwierdzony przez Senat UW
- **Jesień 2025 – wiosna 2026** – rekrutacja na poziomie konsorcjum
 - Wszystkie uczelnie muszą znać wymagania rekrutacyjne i dokumenty wymagane od kandydatów
- **Wrzesień/październik 2026** – rozpoczęcie nauki przez pierwszą kohortę studentów.

Umowa konsorcjum/umowa partnerska

Niezbędne elementy umowy zostały określone w § 11 zarządzenia nr 71 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 9 kwietnia 2020 r. ([link](#)).

Umowa między partnerami jest najważniejszym dokumentem, który powinien regulować możliwie jak najwięcej aspektów programu. **Należy pamiętać: jeśli jakaś kwestia nie została uregulowana w umowie, stosuje się ogólne przepisy obowiązujące na Uniwersytecie Warszawskim**, które mogą nie być odpowiednie dla międzynarodowych programów studiów.

Umowa musi zawierać (ale nie ograniczać się wyłącznie do):

- wskazania podmiotu odpowiedzialnego za wprowadzanie danych do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on (wynika to z PSWiN) – zazwyczaj w umowach proponujemy w języku angielskim zapis *“All partners are obliged to enter the relevant data into their national and/or institutional databases”*.
- wskazania podmiotu uprawnionego do otrzymywania środków finansowych na kształcenie studentów w ramach studiów stacjonarnych;
- zasady zarządzania organizacją kształcenia na kierunku studiów;
- określenie języka wykładowego zajęć i egzaminów oraz języka, w którym przygotowywana jest praca dyplomowa i przeprowadzany egzamin dyplomowy;
- określenie rodzaju wydawanego dyplomu ukończenia studiów;
- ramowe zasady rekrutacji;
- ramowe zasady studiowania, w tym stosowaną skalę ocen;
- ramowe zasady procesu dyplomowania;
- ramowe zasady realizacji praktyk zawodowych, jeśli są przewidziane programem studiów;
- określenie udziału wszystkich podmiotów w realizacji programu studiów.

Umowa powinna także zawierać punkty dotyczące:

- wszelkich opłat za studia;
- zakwaterowania i ubezpieczenia studentów;
- zasad alokacji studentów pomiędzy instytucje partnerskie, jeśli ścieżki mobilności odbywają się równolegle i grupa studentów powinna zostać rozdzielona pomiędzy uczelnie;
- procedur dotyczących zapewniania jakości kształcenia;
- praw i obowiązków studentów.

Ponadto umowa powinna zawierać postanowienia regulujące:

- czas trwania i możliwość przedłużenia umowy,
- moment wejścia umowy w życie,

- rozwiązywanie umowy przed jej wygaśnięciem,
- wprowadzanie wszelkich zmian i aneksów do umowy,
- przetwarzanie danych osobowych,
- rozstrzyganie sporów,
- naruszenia obowiązków przez partnerów.

Procedura konsultowania i podpisywania umowy konsorcjum dot. prowadzenia studiów wspólnych na UW krok po kroku:

- Projekt umowy jest przekazywany przez jednostkę (zazwyczaj jest to osoba koordynująca proces tworzenia studiów wspólnych) do Zespołu ds. studiów wspólnych i programów podwójnego dyplomu w celu sprawdzenia umowy pod kątem merytorycznym;
- Koordynator Zespołu konsultuje się z innymi jednostkami centralnymi, jeśli to konieczne, np. w kwestiach legalizacji pobytu lub opłat;
- Projekt umowy z uwagami Zespołu i ew. innymi uwagami przekazywany jest jednostce w celu ustalenia z partnerami wprowadzenia koniecznych zmian;
- Po zatwierdzeniu umowy wraz z załącznikami przez wszystkich partnerów oraz Zespół ds. studiów wspólnych i programów podwójnego dyplomu, dokument wraz ze wszystkimi załącznikami jest przekazywany przez Zespół do Inspektora Ochrony Danych oraz Biura Prawnego w celu akceptacji (wszelkie uwagi muszą zostać uwzględnione przed rozpoczęciem zbierania podpisów);
- W przypadku jeśli pracownicy Biura Prawnego zgłoszą uwagi do przedstawionego projektu umowy, umowa jest następnie przekazywana przez Zespół jednostce w celu wprowadzenia koniecznych zmian;
- Po akceptacji umowy przez wszystkie strony i parafovaniu jej przez Biuro Prawne, jest ona gotowa do podpisu;
- Umowę może podpisać Rektor, jeden z Prorektorów lub Dziekan Wydziału (po otrzymaniu jednorazowego pełnomocnictwa).
- Uwaga: proces negocjacji umowy **może trwać kilka miesięcy**, należy wziąć to pod uwagę przy planowaniu nowego kierunku studiów wspólnych. Zespół ds. studiów wspólnych i programów podwójnego dyplomu może kilkakrotnie zgłosić zastrzeżenia, prośby o zmiany lub uwagi do kolejnych wersji projektu umowy.

Studia wspólne: dyplom i suplement do dyplomu

Procedura wydawania dyplomu oraz nadawania tytułów przez polskie uczelnie jest określona w PSWiN, art. 77.

Tytuły:

- **licencjat, inżynier** lub równorzędny tytuł potwierdzający ukończenie studiów wyższych na tym poziomie – w przypadku studiów pierwszego stopnia;
- **magister, magister inżynier** lub równorzędny tytuł potwierdzający ukończenie studiów wyższych na tym poziomie – w przypadku studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich.

Elementy oraz wzór dyplomu są określone w **rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów** (Dz.U. 2023 poz. 2787, [tekst jednolity](#), dalej: Rozporządzenie MNSiW), **Rozdział 8: Niezbędne elementy dyplomu, wspólnego dyplomu oraz wzoru suplementu do dyplomu (§ 32-34).**

Uwaga: te przepisy dotyczą dyplomów wydawanych przez polskie uczelnie.

- Tytuł oraz końcowa ocena na odpisie dyplomu wydanym w języku angielskim (lub innym języku) oraz w suplementie do dyplomu zawsze będą zapisane w języku polskim (Rozporządzenie MNiSW, § 22 oraz Załącznik nr 3). Zgodnie z nowelizacją Rozporządzenia MNiSW z dnia 29 sierpnia 2025 r. zmieniającą rozporządzenie w sprawie studiów ([Dz. U. 2025 poz. 1220](#)) na dyplomie wspólnym, wydawanym z uczelnią zagraniczną, dopuszcza się umieszczenie tytułu zawodowego nadanego przez tę uczelnię. W świetle zmian możliwe jest także umieszczenie na **odpisie dyplomu** wspólnego sporządzonego w języku obcym nazwy uczelni oraz wynik ukończenia studiów w języku, w którym sporządzany jest odpis.
- W przypadku **wydania wspólnego dyplomu**, powinien on zawierać elementy wymienione w § 32 rozporządzenia, z tym że m.in. **nazwa dyplomu musi zawierać określenie „wspólny”**, a także należy wskazać **nazwy innych uczelni będących stronami umowy o program wspólny i miejsc, w których student odbywał studia.**
- **§ 34** określa elementy osobnego dyplomu w ramach programu wspólnego (czyli podwójny/wielokrotny dyplom wydawany przez polską uczelnię) – zawiera on wszystkie elementy wymienione w §32, z tym że dodaje się określenie „wspólny” dla wskazania, że jest to program wspólny (np. „Dyplom ukończenia studiów wyższych wspólnych drugiego stopnia”) oraz wymienia się inne uczelnie partnerskie i miejsca odbywania studiów.
- **Uwaga:** na dyplomie poziom studiów jest określany jako studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie (PSWiN, art. 14 ust. 2). Polskie uczelnie **nie mogą nadawać tytułów innych niż przewidziane w polskim ustawodawstwie** (zob. powyżej), dlatego na dyplomach wydawanych przez polską uczelnię **nie umieszcza się sformułowań typu „Master in...” ani „Bachelor Programme”**, gdyż mogłyby one wprowadzać w błąd co do charakteru uzyskanego tytułu. Sugerujemy używanie następujących terminów: first cycle degree, second cycle degree, diploma seminar (a nie Master seminar), diploma thesis (a nie Master thesis) etc.

Terminy:

W ciągu 30 dni od ukończenia studiów polska uczelnia wyższa wydaje dyplom ukończenia studiów wraz z suplementem do dyplomu oraz dwiema uwierzytelnionymi kopiami, w tym – na wniosek studenta – uwierzytelnionymi kopiami w innym języku. **Po przekroczeniu tego terminu, uczelnia może zostać ukarana grzywną w wysokości do 5 tysięcy złotych** (PSWiN, art. 431 ust. 2).

Wspólny dyplom:

Możliwe jest wydanie wspólnego dyplomu w przypadku ukończenia studiów prowadzonych jako program wspólny (PSWiN, art. 60 ust. 4).

Wzór:

Wzory dyplomów wydawanych przez polską uczelnię muszą być zatwierdzone przez senat uczelni (PSWiN, art. 77 ust. 3).

Uwaga: zgodnie z wytycznymi i obowiązującą praktyką **dyplom wspólny**, który wydaje zagraniczna uczelnia partnerska, jest wydawany na jej wzorze, na którym jednak będzie logo polskiej uczelni wraz z informacją o współprowadzeniu tych studiów przez polską uczelnię (zgodnie z umową konsorcjum). Jeśli w umowie konsorcyjnej zawarte są postanowienia, zgodnie z którymi jedna (wskazana w umowie) uczelnia (zagraniczna) wydaje dyplom to taki dyplom może zostać zarejestrowany w POL-on. Wzór dyplomu powinien stanowić załącznik do umowy konsorcjum. Nawet na dyplomie wspólnym wydanym przez zagraniczną uczelnię **tytuł** nadany przez polską uczelnię musi być zawsze zapisany w **języku polskim**.

Szczegółowe regulacje wewnętrzne lub instrukcje

[Regulamin Studiów na Uniwersytecie Warszawskim](#) w § 53 określa zasady wydawania dyplomów. W większości stanowi on powtórzenie przepisów państwowych:

Absolwenci otrzymują dyplom ukończenia studiów z odpowiednim tytułem (licencjat, inżynier, magister, magister inżynier) oraz suplement do dyplomu w terminie nie późniejszym niż 30 dni od daty ukończenia studiów.

Suplement do dyplomu zawiera informacje o wszystkich zaliczonych przedmiotach, o których mowa w § 42 ust. 7, oraz o uzyskanych ocenach.

W umowie partnerskiej należy określić, jaki rodzaj dyplomu będzie wydany (wspólny czy odrębny - podwójny/wielokrotny) oraz która uczelnia odpowiada za jego wydanie w przypadku wspólnego dyplomu i wspólnego suplementu.

Suplement do dyplomu

Wzór suplementu do dyplomu jest określony w Rozporządzeniu MNiSW jako Załącznik nr 3.

W przypadku **programu kończącego się wydaniem wspólnego dyplomu**, wspólny suplement do dyplomu wydaje uczelnia, która wystawia dyplom.

W przypadku **wydawania odrębnych dyplomów ukończenia studiów wspólnych**, suplement wydawany jest przez każdą uczelnię, chyba, że postanowienia w umowie mówią inaczej (np. w wymaganiach w konkursie Erasmus Mundus Joint Masters 2025 niezbędnym załącznikiem do wniosku jest wzór wspólnego suplementu do dyplomu, który ma być wydany wspólnie niezależnie od rodzaju dyplomu – w tym przypadku umowa konsorcjum powinna zawierać odpowiednie przepisy regulujące wydawanie wspólnego suplementu).